

Un număr vechiu 2 lei

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR: **DIMITRIE ALEXANDRESCO**

Decanul Facultății de Drept din Iași, fost Procuror-general la Înalta Curte de casație

PRIM-REDACTOR: **ION N. CESARESCU**REDACTOR-PROPRIETAR: **I. S. CODREANU****ABONAMENTUL**

Pe an, în România, cu Tabla. . . . . 45 lei
 6 luni . . . . . 20 „
 3 luni . . . . . 10 „
 Străinătate: 50 lei pe an, 25 pe 6 luni

*Apare de două ori pe săptămână
 sub redacțiunea unui comitet*

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția & Administrația
 București, **CALEA RAHOVEI—5**
 Lângă Palatul Justiției
TELEFON № 16/98

S U M A R

Codul civil și interdependența socială, de d-l *George G. Angelescu*.

JURISPRUDENȚA:

Curtea de casație, secțiuni-uite: *Obștea locuitorilor com. Rosetti-Volnași și Aristide Agapiade cu Ion I Drăgan și Ștefan Petrovici Armis;*

Idem, s. I: *Ministerul Justiției cu I. Rosenfeld ș. a.;*

Idem, s. II: *St. Tudoreanu, recurs corecțional;*

Curtea de apel București s. II: *I. G. Cantacuzino cu Ruxandra Negri, Cristina Filodor fostă Constandache, Efimia și Gh. Milan;*

Tribunalul Ilfov, s. III: *Al. Cantacuzino cu Societatea Creditului funciar român.*

Codul civil și Interdependența socială

Printre lucrările de drept apărute în prima jumătate a anului 1910, îmi atrage atenția și o teză de doctorat, susținută înaintea profesorilor Facultății de drept din București, teză care tratează despre: *Codul civil și Interdependența socială*.

Autorul—d-l Barnosche Vasiliu—dă dovadă de un spirit critic matur.

Analiza filosofică a teoriilor de drept, ce se încheagă în minunatul Cod Napoleon, e făcută cu multă competență.

Cu o adevărată satisfacție voi vorbi despre această lucrare, care iese din cadrul comun al multora din operele juridice și mai ales al tezelor de doctorat.

În introducerea lucrării, ni se spune ce se înțelege prin *Interdependența socială: faptul social de reciprocă dependență dintre oameni*, și ni se arată pentru ce neologismul d-lui Léon Duguit este mai precis, mai nimerit de adoptat, decât expresiunea *Solidarité sociale*, grație căreia Leon Bourgeois a încercat să explice aceeași stare juridico-socială. (Vezi *Solidarité*).

Ideia fundamentală este că între fiecare individ și toți ceilalți, este o legătură necesară. Din această stare de fapt, necesară la baza fiecărei grupări de oameni, ce are ființă prin însăși existența grupării, rezultă o anumită normă de conduită a membrilor grupului social, normă, care respectată, conduce la socializarea din ce în ce mai mult a individului, spre fericirea lui socială.

Pe cât de grabnic această interdependență e recunoscută ca indiscutabilă, pe atât de greu e primită cu toate consecințele ei. (Vezi pagina 9. Introducere).

«Fiecare admite că depinde de toți, că este debitorul semenilor săi, al generațiilor trecute și a celor ce vor veni; dar iarăși aproape fiecare evită de a-și plăti datoria socială, prin aceea că meru caută să obțină contracte leonine. Dacă Interdependența, ca stare de fapt, există fără voia oamenilor, apoi regula de conduită și care s'ar putea numi regula de Interdependența socială ce se degajează, este încă departe de a fi satisfăcută. Armonia între fapte, gând și simțiminte, acordul între bine și adevăr, rămâne cucerirea cea mare pe care o are de făcut societatea¹⁾. Cu puțină exagerare putem considera că evoluția societății este ajunsă în stadiul de cunoaștere a principiilor adevărate, prin aceea că înțelegem obligațiile ce ne sunt impuse de faptul de reciprocă dependență, fapt în fine recunoscut».

Problema socială, după d-l Vasiliu Barnosche, de acord în această privință cu maestrul de drept și sociologie al Franței, se reduce la a face să domnească, în raporturile dintre membrii grupului social, *regulele ce decurg din faptul de interdependență*.

Cum? *Direct*, prin libera conduită a omului complet socializat.... dar aceasta e departe, se grăbește să adauge autorul.... și *Indirect* prin educația sufletului omenesc în sensul socializării și prin *protecțiunea-constrângere a acțiunilor omenesii adică prin juricitate*.

Din cele spuse reese că un pact fundamental, o lege, un regulament, un cod, atunci își vor îndeplini menirea lor, care este de a ajuta și menține o bună normă de conduită, când vor satisface toate cerințele interdependenței?

Codul civil satisface oare interesele societății în care e aplicat,—normele Interdependenței?

Așa cum este, autorul, ne demonstrează că nu le satisface, dar cu interpretările — interpretări ce sunt însăși viața unui cod — adică completările și lămuririle ce le dă jurisprudența și doctrina, codul poate satisface cerințele interdependenței. (Vezi capitolul I. Normele de Interdependență socială).

¹⁾ «Ce n'est pas la socialisation des biens, c'est la socialisation de la personne qu'il s'agit de réaliser» (Izonlet. *Cité moderne*).

În legătură cu aceasta, d-l Vasiliu Barnosche ne spune că nu e nevoie de un nou cod, cum au crezut mulți din acei cari au tot spus că e îmbătrânit de tot, decrepit, Codul Napoleon.

D-sa ne demonstrează, într'un capitol important superioritatea Codului Napoleon, atât de precis și în același timp așa de mlădios, așa de adaptat la toate nevoile sociale nouă, la toate cerințele vieții moderne; ne arată tot odată defectele capitale ale noului cod civil german.

Pentru țara noastră un cod nou ar fi o calamitate, susține tânărul autor, o lege nouă civilă cu caracter general adaptându-se greu, încet, producând confuzie, zăpăceală, desorientare în viața de familie și de afaceri.

Ar fi și inutil, căci germanii, cari s'au trudit atât, au azi un cod inferior celui francez.

Capitolele, în cari autorul ne vorbește de Metoda teoretică a juricitației, de realizarea ei practică adică metoda în principalele legiuiri civile, denotă o bogăție de cunoștințe și o putere de analiză vrednice de toată lauda.

Transcriu sumarul acestor capitole pentru ca oricine să poată vedea cât de interesante sunt.

«Cap. III. *Metoda juricitației*. — Cele două sisteme teoretice: automatizarea organului de manifestare a protecțiunii-constrângere; absoluta lui libertate. Imposibilitatea realizării primului. Inutilitatea celui d'al doilea când ar fi posibil. Relele consecințe ale primului, înfăptuite în parte: excocheria, șantajul etc. Paleativele acestor rele găsite în domeniul sistemului al doilea: *Nota censorie*; Instituția juraților. Sistemul al doilea și socializarea individului. Sistemele aproximative posibile în practică».

«Capitolul IV. Sistemele de metodă a juricitației realizate în practică — Cercetarea lor numai din punctul de vedere a dreptului civil. Câteva exemple: Metoda engleză, cu sistemul ce înfăptuiește mai exact metoda teoretică patriarhală. Superioritatea acestui procedeu. Metoda germană ca reprezentantă a celuilalt sistem teoretic Inferioritatea noului cod civil german din această pricină — Metoda noului cod federal elvețian. Metoda Codului Napoleon».

În capitolele următoare se analizează instituțiile Codului Napoleon care se pretinde că nu mai corespund cu ideile și nevoile secolului al XX-lea. Notez în treacă :

1° Că autorul consideră necesară menținerea inferiorității femeii în căsătorie și aduce laude jurisprudenței pentru tactul cu care temperează unele rigori ale codului dând satisfacere în fapt nu ideologiilor feministe, ci revendicărilor vieții de toate zilele (vezi op. cit., pag. 169), iar în privința divorțului spune: «Niciodată nu va trebui înlocuit un text de lege care întrebuițează cuvinte susceptibile de o largă interpretare ca acele din art. 231 din Codul civil francez (212 din Codul civil român), excese, cruzimi sau insulte grave. În cadrul acestor expresiuni se poate face să intre motivele de despărțenie ce mentalitatea oricărei epoci le va găsi legitime».

2° Când e vorba de cercetarea paternității (vezi familia nelegitimă pag. 176—186) autorul se declară contra, dar ia apărarea copilului căci iată ce ne spune la pag. 180: «Nouă ni se pare, fără să avem pretenția de a propune sisteme de legislație, că după cum astăzi se spune femeii să se

gândească înainte de a asculta pe un seducător, căci numai ea va suporta consecințele, tot așa de bine s'ar putea spune și bărbatului că, dacă va seduce o femeie să știe, că fără să fie declarat tată al copilului, pentru probabilitatea însă ce ar rezulta din diferite circumstanțe ar putea fi, va fi obligat nu numai să dea alimente dar să îngrijească de copil proporțional cu situația lui socială și materială...

«Să nu ni se zică că s'ar reinvia scandalurile de odinioară ale libertății căutății paternității, pentru că acest sistem nu ar fi de cât o simțitoare scumpire a iubirilor nepermise. Ar fi un impozit prelevat asupra plăcerilor nesocotite, în folosul desmoșteniiilor soartei, în folosul societății în general prin împuținarea muritorilor de foame».

3° Capitolul privitor la «proprietate» e de un mare interes și foarte bine tratat. Nu încerc să-l rezum căci așa cădea în păcatul bieștii așa de spiritual de Montaigne: «Tout abrégé d'un bon livre est un sot abrégé».

Și ca să nu se supere faimosul moralist francez, acolo în Empireul unde va fi viețuind pe semne, acum, fac o declarație: Nu am înțeles în cele spuse să fac un rezumat al operi d-lui Vasiliu Barnosche, ci numai să-mi dau și eu părerea asupra acestei cărți atrăgând astfel și atenția altora, cu atât mai mult, cu cât e de mirat că după atâtea luni de la apariția unei astfel de cărți de drept, nimeni nu s'a găsit să spună un cuvânt de încurajare pentru tânărul autor.

Nimic. Liga tăcerii! Indiferența. Trist, foarte trist.

George G. Angelescu

București, 17 August 1910 Doctor în drept din Paris. Avocat

Înalta Curte de casație și justiție, Secțiuni-Unite

Audiența de la 31 Maiu 1910

Președinea d-lui G. N. BAGDAT, Prim-președinte
Obștea locuitorilor comunei Rosetti-Volnași și Aristide Agapiade
cu Ion I. Drăgan și Ștefan Petrovici Armis

Fals. — Dacă se poate cere constatarea unui fals pe cale principală civilă, atunci când actul incriminat a fost discutat în cursul procesului — (Art. 290, alin 2, și 450 din proc. civilă și art. 1173, al. 2 din codul civil)

După art. 450 din procedura penală, combinat cu art. 1173, alin. 2 din codul civil, nu se poate cere constatarea unui fals pe cale principală civilă, în scopul de a legitima o cerere de revizuire în baza art. 290, alin. 2 din codul de procedură civilă, atunci când actul incriminat fals, a fost invocat și discutat în cursul procesului rezolvit definitiv prin hotărârea a cărei revizuire se cere.

Deciziunea 8/910. — Respins, atât recursul făcut de Obștea locuitorilor comunei Rosetti-Volnași, cât și cel făcut de Aristide Agapiade, în contra deciziunii Curții de apel din Galați, secțiunea I, No. 185/907, dată în proces cu Ion I. Drăgan și St. Petrovici Armis.

Curtea,

Ascultând pe d-nii avocați M. Antonescu și P. Macri, în dezvoltarea motivelor;

Pe d-nii avocați S. Rosenthal, Take Ionescu și N. Voinescu, în combateri; și

Pe d-l procuror-general Gr. Ștefănescu, în concluziuni.

Deliberând,

Asupra motului de căsare comun ambelor recursuri, formulat astfel:

«Voi să ne deschide, în puterea art. 290, al. 2 pr. civilă, calea revizuirii deciziei civile No 178 din 1900, a Curții de apel din București, secția III, pronunțată în favoarea intimatului Ștefan Petrovici Armis pe baza unui certificat fals, dat acestuia de I. Drăgan, primarul comunei Rosseti-Volnași sub No 1412 din 1894 am intentat acțiune principală civilă contra intimaților Petrovici Armis și Ion I. Drăgan pentru a constata față de ei falsitatea zisului certificat, întemeindu-ne reclamația atât pe principiul fundamental al legiuirea noastră, că acel ce are interes, are și acțiune, cât și pe dispoziția art. 66 al 4 din pr. civ. care prescrie în mod formal o asemenea acțiune principală civilă :

«Curtea de Galați, s. I, judecând, ca Curte de trimitere după casarea deciziei Curții de București, s. III cu No. 340 din anul 1906 și în majoritate adoptând vederile deciziei casate, ne respinge acțiunea ca inadmisibilă și ca prescrisă. O respinge ca inadmisibilă pe următoarele cuvinte :

«a) Că ea n'ar fi prevăzută nici presupusă niciări în dispozițiile codului civil și ale procedurii civile care se ocupă de materia falsității actelor b) Că ar fi chiar exclusă prin dispoziția art. 451 din pr. penală care ar avea un sens limitativ, c) Că ar fi contrară spiritului art. 291, al. 2 din pr. civilă care ar presupune descoperirea falsului pe cale penală, sau civilă incidentară iar nu și pe cale principală civilă d) Că în fine dispoziția art. 66 al 4 creiază această acțiune numai în vederea unor procese viitoare, iar nu și în scopul revizuirii.

«O respinge apoi și ca prescrisă pe temeiul prescripției din art. 593 și 594 procedura penală, care s'ar aplica la orice acțiune civilă isorând din delictul de fals, fără distincție.

Judecând astfel, majoritatea Curții a violat principiul fundamental al procedurii după care interesul este măsura acțiunilor și a cel după care tot ce legea nu prohibă are permite (art. 3 C. civil); a interpretat și aplicat greșit dispoziția art. 450 din procedura penală; care e eronativă, iar nu limitativă, referindu-se la regulile dela verificarea de scripturi din procedura civilă, sediul materiei; a violat dispozițiile din art. 290, al 2 și 66 al 4 din procedura civilă, cari nu comportă distincțiunile, ce în mod arbitrar le atribue cum am arătat mai sus, majoritatea Curții; a făcut în fine o greșită aplicare a prescripției civile rezultând din art. 693 și 594 pr. pen., care vizează numai acțiunea privată propriu zisă, definită prin art. 3 din procedura penală și având de obiect repararea daunei de către autorul delictului iar nu și acțiunile civile cari nu au un așa obiect, precum e acțiunea noastră, tinzând pur și simplu la constatarea falsului, fără nicio condamnare a nimănui la nimic».

Având în vedere că din deciziunea Curții din Galați adusă cu recurs înaintea acestei Curți, rezultă în fapt cele următoare :

Asupra acțiunii intentată de Aristide Agapiade și de Obștea locuitorilor Rosseti-Volnași în contra lui Ștefan Petrovici Armis, Tribunalul de lalomița a condamnat pe acesta să delase Obștei 250 stânjeni din moșia Rosseti-Volnași și să-i plătească ca venit 62324 lei;

Curtea din București secțiunea III-a, prin deciziunea No. 108/900 a infirmat acea sentință și a respins acțiunea, iar recursul în contra acestei decizii nu a fost respins prin deciziunea No. 263/901, secția I. Agapiade și Obștea reclamând că un certificat al primarului com. Rosseti-Volnași care ar fi servit de bază deciziei Curții de apel, era fals, judecătorul de instrucțiune de și găsește că acel certificat ar fi fals în unele puncte, declară caz de neurmărire prin ordon. No. 82/902, faptul fiind prescris ;

Pe baza acelei ordonanțe și în temeiul art. 290, al. 2 din procedura civilă Agapiade și Obștea fac cerere de revizuire înaintea Curții din București, secția III-a care respinge această cerere ca prematură, neexistând nici o hotărâre judecătorească definitivă care să declare că certificatul este fals. Recursul în contra acestei decizii nu a fost respins prin deciziunea Curții de casație, secția I, No. 216/904 ;

Agapiade și Obștea întentează atunci în 1904 în contra lui Petrovici Armis și a primarului Ion I. Drăgan înaintea Tribunalului de lalomița o acțiune civilă prin care cer ca față cu ei să se constate falsitatea certificatului în chestiune în scopul de a face în urmă o nouă cerere de revizuire. Tribunalul de lalomița și Curtea din București au respins această acțiune. Deciziunea Curții fiind însă casată prin acea Curții de casație, secția I, No. 198/907. afacerea a fost trimisă înaintea Curții de Galați secția I, care prin deciziunea No. 185/907¹⁾ supusă recursului de față a respins și ea acțiunea ca inadmisibilă și în orice caz ca prescrisă ;

Având în vedere că chestiunea de drept pe care Curtea e chemată să o rezolve este cea de a se ști dacă se poate cere constatarea unui fals pe cale principală civilă în scopul de a legifirma o cerere de revizuire în baza art. 290, alin. 2 din codul de procedură civilă, atunci când actul incriminat a fost invocat și discutat în cursul procesului rezolvit definitiv prin hotărârea a cărei revizuire se cere ;

Având în vedere dispozițiunea art. 290, alin. 2 din procedura civilă care admite revizuirea unei hotărâri definitive când judecata s'a pronunțat întemeindu-se pe acte cari erau deja declarate false sau cari s'au recunoscut și declarat false în urma judecătoarei ;

Având în vedere că nu este și nu poate fi contestat că atunci când actul pe care s'a întemeiat judecata a fost declarat fals pe cale de acțiune penală în contra autorului falsului art. 290, alin. 2 deschide calea revizuirii, legiuitorul neputând admite ca, față cu o hotărâre a instanțelor represive cari declară un act fals și pedepsește pe autorul falsului, judecata civilă întemeiată pe un asemenea act să rămâne inatacabilă ;

Considerând că cazul prevăzut de art. 290, alin. 2, este acela al falsului constat pe cale penală; că această rezultă din combinațiunile acestui articol cu art. 450 din codul procedurii penale și art. 1173, al. 2 din codul civil, cari nu prevăd acțiunea principală pentru constatarea falsului decât pe cale penală ;

Considerând că chiar dacă prin interpretare s'ar admite că, în vederea dispozițiunii posibile a probelor și în vedere că calea penală este închisă când autorul falsului este mort sau recunoscut, s'ar recunoaște părții interesate dreptul de a cere constatarea falsului pe cale principală civilă, rămâne de cercetat dacă o asemenea cerere este admisibilă atunci când, ca în speța actul incriminat a făcut sau a putut face obiectul dezbaterilor, fiind prezentat și invocat în cursul procesului terminat prin hotărâre definitivă ;

Considerând că în aplicațiunea dispozițiunii excepționale a art. 290, alin. 2 trebuie ținut seamă și de principiul fundamental înscris în toate legislațiunile, acela al autorității lucrului judecat ;

Considerând că ori cât de mare și de recunoscut ar fi interesul ca o judecată să nu rămâne întemeiată pe un act fals, este un interes și mai mare și un interes general ca judecățile definitive terminate să nu fie reîncepte ;

Considerând că a admite ca, sub cuvânt de a dovedi falsitatea unui act să se deschidă din nou un proces închis printr-o hotărâre definitivă, ar fi a permite să se reînceapă o judecată terminată după ani de luptă, de străgăniri și de sacrificii, nesocotindu-se cu totul un principiu care are de scop să dea liniște și siguranță celor ce au obținut recunoașterea dreptului lor de către justiție ;

Că dacă este un rău să se mențină o hotărâre întemeiată pe un act fals, ar fi un rău mult mai mare ca judecățile să nu mai poată avea sfârșit și că nu a putut intra în voința legiuitorului că, pentru câteva cazuri rari de regretabilă nedreptate să sacrifice liniștea și siguranța tuturor ;

¹⁾ A se vedea publicată în *Curierul Judiciar* din 1907, No. 57, pag. 451—456, însoțită de o importantă Notă a d-lui profesor I. Tanoviceanu. (N. R.)

Că astfel fiind, instanța de fond nu a călcat nici un text de lege și nu a violat nici un principiu de drept când a declarat inadmisibilă acțiunea intentată de recurent și că în consecință recursul urmează să fie respins;

Pentru aceste motive, Curtea de apel a acordat d-l procuror general, respinge, etc.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. I

Audiența dela 16 Martie 1910

Președinția d-lui G. N. BAGDAT, prim-președinte

Ministerul justiției cu I. Rosenfeld ș. a

Responsabilitatea comitentului. — Pe ce se fondează acest principiu. — Raport juridic de la comitent la prepus. — Dacă asemenea raport există între Ministerul de Justiție și un judecător sindic — (Art 1000, alin. 3 din codul civil).

Responsabilitatea comitentului prevăzută de art. 1000, alin. 3 din codul civil este fondată pe prezumpțiunea formată de culpa din partea sa de a fi ales, dirijat sau supravegheat rău pe prepusul său cu ocazia faptului care a cauzat prejudiciul și această dispozițiune de lege fiind o excepțiune la principiul personalității culpei din art. 998 din codul civil, nu poate să fie aplicată de cât atunci când între persoana răspunzătoare și acela care a cauzat prejudiciul există un raport juridic de la comitent la prepus;

Prin urmare, un asemenea raport nu există între Ministerul Justiției și un judecător sindic, de oare ce, acesta nu lucrează după ordinul, direcțiunea sau supravegherea Ministerului de Justiție și deci nu poate fi considerat ca prepus al Ministerului de Justiție.

Deciziunea 148/910. — Casată după recursul făcut de Ministerul Justiției, deciziunea Curții de apel din București, secția I, No. 205/905, dată în proces cu I. Rosenfeld și Judele sindic al falimentului V. Simu.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat N. Th. Ștefănescu, în desvoltarea motivului de casare;

Pe d-l avocat Anastasiu în combateri.

Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat:

«Violarea art 1000, alin. 3 din codul civil și 732 din codul comercial

«Curtea de apel din București, secția I, prin decizia No. 205/905 prin greșită interpretare și violarea art. 1000, alin. 3 din codul civil condamnă Ministerul de Justiție la daune, pentru prejudiciul ce I. Rosenfeld pretinde că a suferit din cauza actelor de administrațiune făcute de judecătorul sindic al falimentului V. Simu.

«După dispozițiunile acestui text, comitentii răspund de prejudiciul cauzat de prepușii lor, în exercițiul funcțiunii ce li s'ar fi încredințat.

«Această regulă fiind o derogatiune dela principiul personalității culpei este de strictă interpretare și aplicabilă numai atunci când prepusul lucrează după ordinul, direcțiunea și supravegherea comitetului astfel fiind, sindicul unui faliment chiar când lucrează ca administrator al averii falitului, căci această misiune o exercită tot în calitate de magistrat, nu poate fi considerat ca prepus în sensul art. 1000 din codul civil de oarece judecătorul sindic este magistrat, intrinseciv aceleași condițiuni și asimilat fiind cu ceilalți judecători con-

form art 732 din codul comercial și ca orice judecător, își exercită funcțiunea sa socială ca organ al suveranității, independent de puterea executivă».

Având în vedere că prin decizia supusă recursului Curtea de apel a condamnat pe Ministerul Justiției, ca în calitate de comitent să plătească daune pentru repararea prejudiciului pe care intimatul I. Rosenfeld pretinde că l'a suferit din cauza actelor de administrațiune făcute de judecătorul sindic al falimentului V. Simu;

Considerând că responsabilitatea comitentului prevăzută de art. 1000, alin. 3 din codul civil, este fondată pe prezumpția legală de culpă din partea sa de a fi ales, dirijat sau supravegheat rău pe prepusul său cu ocazia faptului care a cauzat prejudiciul;

Că, această dispozițiune de lege, fiind o excepțiune la principiul personalității culpei din art. 998 din codul civil, nu poate să fie aplicată de cât atunci când, între persoana răspunzătoare și acela care a cauzat prejudiciul, există un raport juridic de la comitent la prepus (art. 1470 din codul civil);

Considerând că, în speță acest raport juridic nu există între Ministerul Justiției și judecătorul sindic al tribunalului de oarece acesta nu lucrează după ordinul, direcțiunea sau supravegherea Ministerului de Justiție;

Că, în adevăr, judecătorul sindic deși lucrează ca administrator al averii falitului, însă aceasta o face în virtutea calității sale de judecător delegat în special cu atribuțiunea de sindic, astfel că, în calitate de judecător, el exercită o funcțiune socială ca organ al suveranității naționale, independent de puterea executivă și deci nu poate să fie considerat ca prepus al Ministerului de Justiție;

Considerând prin urmare, că Curtea de apel a violat dispozițiunile art. 1000 din codul civil cum și principiile enunțate mai sus când a decis că Ministerul Justiției este răspunzător în calitate de comitent de faptul judecătorului sindic;

Că, așa fiind, motivul de casare este fondat și cătă să fie admis.

Pentru aceste motive, Curtea casează, etc

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. II

Audiența dela 24 Maiu 1910

Președinția d-lui I. D U C A, Consilier

St. Tudureanu, recurs corecțional

Nulitatea actelor de procedură. — Nulitate de la instanța de apel. — Dreptul părții de a invoca pe calea contestațiunii la executare când nu mai avea altă cale deschisă în acest scop. — (Art. 735 și 736 din pr. civ.)

Nulitatea unui act de procedură de la instanța de apel se poate invoca sau pe cale de recurs în casație când rămâne părții numai această din urmă cale deschisă;

Prin urmare, violează dispozițiunile art. 735 și 736 din Proc. civilă instanța de apel care refuză de a judeca pe calea contestațiunii, singura cale de care partea mai poate uza, nulitatea unui act de procedură de la instanța de apel.

Deciziunea 1704/910. — Casată, după recursul făcut de St. Tudureanu, deciziunea No. 929/909 a Curții de apel Iași, s. II.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat Teodoreanu în desvoltarea motivului de casare;

Pe d-l procuror Stătescu în concluziuni.

Deliberând,

Asupra motivului de casare:

«Exces de putere consistând în refuzul de a examina valoarea juridică a hotărârii ce se execută sub raportul mai ales al chemării în judecată când toate celelalte căi de atac sunt închise deci, violarea art. 735 din Proc. civilă și implicit și violarea art. 74 pr. civilă căci citația s'a înmănat de notar conform noii legi a jud. de ocoale inaplicabilă în speță».

Având în vedere că recurentul Ștefan Tudureanu fiind condamnat definitiv incisprezece zile închisoare prin decizia Cuții de apel din Iași No. 929 din 27 Octombrie 1909 și făcând contestațiune la executare Curtea, prin decizia No. 14 din 18 Februarie 1910, i-o respingă pe motiv că contestatorul invocă nulitatea citațiunii de chemare în judecată pentru ziua de 27 Octombrie 1909, când s'a pronunțat decizia, adică o nulitate de procedură anterioară deciziunii ce se execută și nu privitoare la un act de execuțiune și pentru că asemenea nulități nu se pot valorifica decât numai pe cale de recurs în casație.

Considerând că nulitatea unui act de procedură dela instanța de apel — ca în speță — se poate invoca sau pe cale de recurs în casație sau pe cale de contestație la executare când rămâne părții numai acele cale deschise; că, în specie, contestațiunea este singura cale ce-i rămâne deschisă spre a putea discuta valoarea juridică a deciziunii ce se execută, pronunțată în urma unei citațiuni nule, și prin urmare fără ca partea să fi fost citată în justiție;

Considerând, dar, că Curtea de fond, refuzând a judeca cererea de nulitate a contestatorului Șt. Tudureanu, violează dispozițiunile art. 735 și 736 pr. civ., comite un exces de putere și dă o hotărâre casabilă. Pentru aceste motive, Curtea casează, etc.

CURTEA DE APEL BUCUREȘTI, SECȚIA II

Audiența dela 6 Maiu 1910

Președinția d-lui M. V. DRAȘCU, Consilier

I. G. Cantacuzino cu Ruzandra Negri, Cristina Filodor fostă
Constanțache, Efimia și Gh. Milan
Decizia civilă No. 123

Vânzare pentru esire din indiviziune. — Necitarea vânzătorului — Nulitate relativă care se poate acoperi. — Tablou de distribuția prețului. — Dacă cumpărătorul are interes a se plânge contra modului repartiției sumei din tablou. — Latitudinea lăsată cumpărătorului de a reține prețul atunci când va avea justă cauză a se teme de evicțiune, până la rezolvarea acțiunii în revendicare sau purgarea ipotecii. — Depunerea prețului. — Dacă ea poate fi considerată ca un depozit, care să se poată restituți. — (Art. 1364 din codul civil, și 568 din proc. civilă)

1. Nerespectarea formelor de a se cita și vânzătorului unei averi ce se vinde pentru esirea din indiviziune, constituind numai un viciu de formă, el este numai relativ și poate fi acoperit.

2. Cumpărătorul nu se poate plânge de neregularitatea tabloului de ordinea creditorilor, de oarece, el ca cumpărător, prin depunerea prețului la tribunal, a satisfăcut obligațiunea sa, și nu el va suferi de neajunsurile unei greșite repartițiuni a prețului.

3. Legiuitorul, pentru considerațiuni de echitate a lăsat latitudinea cumpărătorului unui imobil la citațiune publică, ca atunci când va avea o justă cauză de a se teme de a fi evins din lucrul cumpărat până la rezolvirea acțiunii în revendicare sau prin ipotecii înscrise, să poată reține prețul lucrului cumpărat până la rezolvirea acțiunii în revendicare sau a purgării ipotecii, iar chestiunea legitimității reținerii prețului din partea cumpărătorului este o

chestie de fapt lăsată la aprecierea și înțelepciunea judecătorului.

4. Pentru ca un cumpărător să poată fi considerat ca adjudecat al imobilului vândut, trebuie să i se libereze ordonanța de adjudecare, ordonanță care nu se poate forma decât dacă se depune prețul;

Prin urmare, depunerea făcută de adjudecat, nu poate fi considerată ca un depozit, ci ca o plată și deci plata odată efectuată, nu mai poate fi restituită.

5. Art. 1364 din Codul civil nu dă dreptul cumpărătorului turburat în posesiunea sa, decât la suspendarea plății prețului atunci când ea nu este efectuată, iar nu la restituirea sumei dată în plată.

S'a ascultat din partea apelantului I. G. Cantacuzino d-nii avocați C. Em. Crupensky și V. Miculescu;

Iar din partea intimaților d-nii avocați Malcoci, Th. Seimeanu și N. Căpităneanu;

Curtea,

Având în vedere apelul îndreptat de d-l Ioan Cantacuzino contra hotărârii Tribunalului Ilfov secția III, sub No. 224 din 23 Martie 1910;

Având în vedere că tribunalul prin hotărârea sa a respins contestația d-lui Ioan Cantacuzino făcută prin petiția înregistrată la No. 2989/910 contra tabloului de distribuție a sumei 5578⁰⁰ lei depusă de domnia-sa ca preț al vânzării moșiei Frățești și a confirmat tabloul de repartiție întocmit de judecătorul delegat;

Având în vedere actele din dosarul cauzei, susținerile părților precum și concluziile scrise din cari rezultă următoarele:

Tribunalul de Ilfov secția de Notariat a ordonat vânzarea, pentru esirea din indiviziune a moștenitorilor defunctei Momolu Cardini, a moșii Frățești din Vlasora. La 16 Decembrie 1904, rămânând adjudecat definitiv d-l I. Cantacuzino pentru suma de 2600100 lei el nu a depus prețul și nici ordonanța de adjudecare nu s'a liberat pentru că fusese convenit între el și moștenitorii a nu se depune prețul până nu se vor termina procesele de revendicare și sechestrul judiciar pendinte între moștenitorii și I. Voicu Alexovici și Prodan (vezi dosarul No. 1683/904, pag. 196 verso). Cu toată această invoială, trei din moștenitorii și anume Căpitan Petre Poenaru, Ioan L. Caragiale și Octav Lecca nevoind a mai aștepta rezultatul proceselor pendinte, vând părțile lor din moșia Frățești prin acte particulare dar autentice d-lui Constantin G. Lăzărescu la 7 August 1907, 16 Aprilie 1908 și 19 Septembrie 1908 cerând și transcripțiunea actelor de vânzare. Adjudecatul Ioan Cantacuzino văzând aceste înstrăinări și cunoscându-se de proprietar al întregii moșii Frățești prin ordonanța de adjudecare din 16 Decembrie 1904, depune prețul cu care moșia se adjudecase asupra sa de 2601100 lei tocmai în ziua de 23 Iunie 909 (vezi dosarul No. 1683/904 pag. 203). Această depunere o face în modul următor: pentru suma de 2023309 lei reprezentând părțile celor mai mulți dintre moștenitorii el depune chitanțele autentice emanând de la ei, iar pentru părțile d-lor Ioan L. Caragiale, Căpitan P. Poenaru și Octav Lecca, el depune recipisa No. 29420 din 909 pe suma de 577800 lei, sumă cu care se completează prețul integral cu care se adjudecase moșia Frățești asupra sa. De aci proces de revendicare din partea d-lui C. Lăzărescu pretinzând că porțiunile d-lor Caragiale, Căpitan Poenaru și Octav Lecca sunt proprietatea sa pe baza actelor de vânzare transmise mai înainte de a se fi transcris ordonanța de adjudecare a d-lui Cantacuzino;

Tribunalul de Ilfov în urma depunerii sumei de 577800 lei pe numele d-lor Caragiale, Poenaru și Lecca și la dispoziția creditorilor și cesionarilor lor, dispune liberarea ordonanței de adjudecare și facerea unui tablou de distribuție spre a se împărți suma tuturor celor în drept a o primi. D-l Ioan Cantacuzino, văzând măsura luată

de tribunal pentru repartitia sumei depuse de el, întemeindu-se pe dispozițiunile art. 1364 din codul civil și 568 din proc. civilă, se împotrivesc la liberarea sumelor conform tabloului de repartitie prin contestația înregistrată la No. 2989 din 8 Februarie 1910, contestație care fiind respinsă de Tribunalul Ilfov secția III face obiectul apelului de față :

Motivele contestației d-lui I. Cantacuzino la liberarea sumelor după tabloul de repartitie sunt două: 1) Nulitatea tabloului de repartitie pentru motivul că la facerea tabloului nu au fost citați de judecătorul delegat d-nii Caragiale, Poenaru și Leca; 2) De oarece există o acțiune în revendicare din partea d-lui Lăzărescu asupra porțiunilor de moștenire ale d-lui Caragiale, Poenaru și Leca, el, judecătorul, are cuvânt de a teme că va fi turburat și deci conform art. 1364 din codul civil se poate suspenada plata prețului până ce vânzătorii vor face să înceteze turburarea;

Asupra primului motiv de nulitatea tabloului întocmit de judecătorul delegat :

Considerând că se susține de apelant că la facerea tabloului de împărțea, judecătorul nu a citat toate părțile conform art. 578 din proc. civilă;

Având în vedere că acest motiv nu este întemeiat, căci deși se constată că la repartitie judecătorul nu a citat pe d-nii Poenaru, Caragiale și Leca, totuși este evident că față cu împrejurările în care se făcea repartitia, chemarea lor ar fi fost inutilă în adevăr suma depusă de d-l Ioan Cantacuzino ca preț al porțiunilor din proprietatea Frațești cari se cuveneau d-lor Leca, Caragiale și Poenaru, nu putea să le mai fie atribuită lor întrucât acestia datorau cu ipotecă o mare parte din suma depusă, iar restul ce li s'ar mai fi cuvenit după achitarea creanțelor ipotecare nu mai putea intra în mâinele lor de oareci ei vânduse părțile lor d-lui Const. Lăzărescu și primiseră dela acesta prețul integral, după cum se constată din actele de vânzare depuse la paginile 117, 118 și 119 a dosarului; că astfel fiind, singurii interesați la alcătuirea tabloului de ordine erau creditorii lor ipotecari și d-l Const. Lăzărescu asupra căruia trecuse proprietatea părților de moștenire a d-lor Leca, Caragiale și Poenaru, fără ca acestia să mai fi avut ceva de primit și deci judecătorul delegat bine și în conformitate a omis de a mai cita pe debitorii Leca, Caragiale și Poenaru;

Considerând că nerespectarea formelor de a se cita și vânzătorul constituind numai un viciu de formă, el este numai relativ și poate fi acoperit;

Considerând că în afară de acestea, contestațiunea d-lui Cantacuzino pe motiv de nulitate a tabloului este și fără interes pentru cuvântul că el nu se poate plânge de neregularitățile ce s'ar fi ivit cu ocazia facerii tabloului, întrucât el ca cumpărător, prin depunerea prețului la tribunal, a satisfăcut obligațiunea sa și nu el va suferi de neajunsurile unei greșite repartitii a prețului;

Asupra celui de al doilea motiv întemeiat pe art. 1346 din codul civil :

Considerând că teama de evicțiune pe baza căreia legea permite cumpărătorului a nu depune prețul, presupune că evicțiunea provine de la o terță persoană, iar nu de la însuși vânzătorul, căci dacă într-un contract de vânzare una din părțile contractante nu-și îndeplinește obligațiunea sa, cealaltă are dreptul sau a cere rezilierea contractului sau a cere executarea cu dăune interese fără însă a se putea opune la îndatoririle ce-i impune contractul; și așa fiind, este cert că pentru ca d-l Cantacuzino să poată invoca față de vânzătorii calitatea sa de cumpărător trebuie, în primul loc, să satisfacă obligațiunea ce-i incumbă de la lege, adică să achite prețul datorit vânzătorului;

Considerând însă că legiuitorul pentru considerațiuni de equitate a lăsat latitudinea cumpărătorului ca atunci când va avea o justă cauză de a se teme de a fi evins

din lucrul cumpărat prin o acțiune în revendicare sau prin ipotecă înscrise, să poată reține prețul lucrului cumpărat până la rezolvirea acțiunii în revendicare sau a purgării ipotecii;

Considerând că chestiunea legitimității retențiunii prețului din partea cumpărătorului este o chestiune de fapt lăsată la aprecierea și înțelepciunea judecătorului;

Considerând că în speță și așa cum se prezintă împrejurările afacerii, achitarea sumelor depuse de d-l Cantacuzino creditorilor d-lor Leca, Poenaru și Caragiale, precum și prisosul ce trece peste datorii, prisos ce se cuvine d-lui Lăzărescu, cumpărătorul posterior ordonanței de adjudicare, nu poate vătămă interesele d-lui Cantacuzino, căci presupunând soluțiunea cea mai defavorabilă adică că d-l Lăzărescu ar fi câștigător în acțiunea sa în revendicare, totuși el nu ar pierde sumele avansate, căci aceste sume fiind plătite creditorilor d-lor Leca, Poenaru și Caragiale, el, Cantacuzino, ar fi subrogat în drepturile acelor creditori și deci ar avea dreptul de a urmări imobilele ipotecate, iar în ce privește prisosul peste datorii ce conform actelor de vânzare se cuvine d-lui Lăzărescu, acest prisos va rămâne consemnat la dispoziția d-lui Cantacuzino depunătorul căci d-l Lăzărescu nu-l va putea ridica atâta timp cât el se va considera ca bun cumpărător al imobilelor și va contesta lui Cantacuzino calitatea de cumpărător a acelorași imobile, dar în fapt însuși Const. Lăzărescu a declarat judecătorului delegat că el nici nu se amestecă în distribuția banilor, neavând nici un interes, cui se vor da banii, pe cât timp stă pendinte acțiunea sa în revendicare și el se consideră ca cumpărător al porțiunilor de moștenire convenite d-lor Leca, Poenaru și Caragiale;

Considerând că pentru ca d-l Cantacuzino să poată fi considerat ca adjudecatar al imobilului vândut, trebuie ca să i se fi eliberat ordonanța de adjudicare, ordonanță care nu se poate formula decât dacă se depune prețul, ce alte cuvinte, dacă cumpărătorul își îndeplinește obligațiunea contractuală de a achita prețul esit la licitație; că din acest punct de vedere este cert că depunerea făcută de adjudecatar nu poate fi considerată ca un depozit ci ca o plată, și deci plata odată efectuată, ea nu mai poate fi restituită;

Considerând că art. 1364 din codul civil, nu dă dreptul cumpărătorului turburat în posesiunea sa decât la suspendarea plății prețului, atunci când ea nu este încă efectuată iar nu la restituirea sumei dată în plată; că după cum s'a spus mai sus, depunerea făcută de d-l Cantacuzino constituind o plată efectuată fără de care el nu ar fi fost considerat ca adjudecatar, această plată este câștigată pentru acei la dispoziția cărora ea a fost făcută și nu poate cu nimic a mai fi oprită de la destinația sa;

Considerând că din cauza apelului de față intimat a fost silit a mai face cheltuieli pe cari judecata le apreciază la suma de una sută lei;

Pentru aceste motive, Curtea respinge apelul, etc.

(s) M. Vidrașcu; M. Gr. Ciocărdia; I. Baștea.

Grefier, (s) C. Bîlculescu

Opiniune

Subsemnatul difer de părerea majorității numai în ce privește al doilea motiv al contestației pentru următoarele considerațiuni:

Având în vedere, în fapt, că I. B. Cantacuzino, cumpărătorul la licitațiunea publică în anul 1904 moșia Frățești din jud. Vlașca proprietatea moștenitorilor defunctei Ecaterina Momolu Cardini, pusă în vânzare pentru eșire din indiviziune, depune în anul 1909 drept preț mai multe declarațiuni autentice din partea a 12 moștenitorilor constatând că au primit părțile lor în număr dela adjudecatar, iar pentru părțile a trei moștenitori: I. L. Caragiale, Octav Leca și Căp. Poenaru

depune recipisa Casei de depuneri care constată consemnarea sumei de lei 577800, atrăgând atențiunea tribunalului că asupra părților a acestor din urmă moștenitorii, există mai multe ceziuni și ipoteci, așa că nu se poate libera decât creditorilor, iar nu foștilor proprietari; că în intervalul dela data adjudicațiunii și până la depunerea prețului, Caragiale, O Lecca și Căp. Poenaru, vând părțile lor indivize lui Const. G. Lăzărescu; că după liberarea ordonanței de adjudecare. Lăzărescu intențea proces de revendicare lui Cantacuzino pentru 2/9 din moșia Frățești reprezentând părțile celor trei moștenitori cumpărate de dânsul prin bună învoială;

Având în vedere că Cantacuzino se opune la împărțirea sumei de 577800 lei între cezionarii și creditorii celor trei moștenitori până la definitivă judecată a procesului de revendicare;

Având în vedere că după art. 1364 din codul civil cumpărătorul e în drept să suspende plata prețului, ori de câte ori e turburat prin vreo acțiune în revendicare până ce vânzătorul va face să înceteze turburarea;

Având în vedere că, în speță, Cantacuzino dovedește că se găsește în cazul prevăzut de această dispozițiune de lege; că e expus la o evicțiune parțială a imobilului cumpărat la licitație publică prin faptul că, după ce s'a adjudecat asupra sa moșia Frățești în întregul ei, copriazănd drepturile tuturor coproprietarilor, trei din ei vând drepturile lor unui terțiu, care transcrie actul său înainte de transcrierea ordonanței de adjudecare prin care se atribuie proprietatea lui Cantacuzino și pornește proces de revendicare; că temerea lui Cantacuzino e foarte legitimă, pentru că în cazul când ar cădea în acțiunea ce i s'a intentat și ar pierde, prin urmare o porțiune din imobilul ce a cumpărat riscă să piardă și partea aferentă din preț, dacă cei trei vânzători n'ar fi solvabili;

Având în vedere că împrejurarea că Cantacuzino a cumpărat la licitație publică în loc să cumpere prin bună învoială nu poate avea nici o influență asupra aplicațiunii art. 1364 pentru că, fiind vorba de o vânzare făcută de comostenitorii pentru esirea din indiviziune, o asemenea adjudicațiune produce efectele unei vânzări voluntare, fiecare coproprietar se obligă a transfera proprietatea pentru partea sa ereditară ca la orice vânzare voluntară, și e garant de evicțiune pentru această parte; că dacă acest lucru e adevărat și nu se poate contesta, e natural și logic că atunci când cumpărătorul deși nu este evins dar e în pericol de a fi evins, să poată beneficia de dispozițiunea protegiuitoare a art. 1364, care e bazată pe principiul că, vânzătorul fiind obligat să tranzmită cumpărătorului proprietatea lucrului vândut, atunci când e temere că nu va putea îndeplini această obligațiune, nici cumpărătorul să nu fie obligat a plăti prețul până ce pericolul nu va înceta;

Având în vedere că aceste feluri de vânzări nu au nimic comun cu vânzările silite decât formele, iar în ce privește efectele, rămân aceleași ca la vânzările voluntare; că acest lucru ar rezulta de ajuns din tăcerea legii, dar reese cu deosebire din dispoziția art. 689 din proc. civilă; că dar nici o îndoielă n'a existat, nici poate să existe că art. 1364 e aplicabil la vânzările prin licitație publică pentru esirea din indiviziune;

Având în vedere că înainte de punerea în aplicare a actualului cod de procedură civilă, a existat într'adevăr controversă, asupra chestiunii de a se ști dacă această dispozițiune se putea invoca în vânzările silite și s'a decis în mai multe rânduri, că nu pentru motivul că acest text de lege se consideră abrogat prin dispozițiunile art. 551—553 din proc. civilă, care obligă pe adjudecatar a depune prețul într'un termen determinat, sub sancțiunea de a fi din nou pus în vânzare în contul său, de unde se deduce că adjudecatarul nu poate suspenda plata, fiind obligat de lege a plăti prețul care mai în urmă trebuia împărțit între creditorii potrivit

art. 578 din proc. civ. fără ca adjudecatarul să se poată opune;

Având în vedere că după procedura acum în vigoare deși se mențin dispozițiunile art. 551—553, în ce privește obligațiunea adjudecatarului de a depune prețul cu sancțiunea de mai înainte, cu toate acestea prin art. 568 al. 3 se prevede pentru adjudecatar, dreptul formal de a cere să se suspende împărțirea prețului în caz când se va fi făcut o cerere de evicțiune mai înainte de această împărțire; că dar art. 1364 din Codul civil e aplicabil și vânzătorilor silite;

Având în vedere că s'ar putea obiecta că art. 689 din proc. civilă care declară comune vânzătorilor pentru esirea din indiviziune, câteva dispozițiuni referitoare la vânzările silite, nu prevede și art. 568, răspunsul este simplu că art. 568 din proc. civilă a fost modificată astfel pentru a tranșa o controversă și a acorda aceeași protecție și acelor ce cumpără la vânzări publice, după cum o spune legiuitorul în expunerea de motive, acolo însă unde nu era nici o discuțiune, adică la vânzările pentru esirea din indiviziune, cari nu și schimbă natura și efectele pentru că sunt făcute prin justiție, legiuitorul n'avea nimic de adăugat cu atât mai mult că prețul rezultat din asemenea vânzări, se împarte conform regulilor prevăzute în codul civil;

Având în vedere că s'a obiectat de apelanți, că turburarea nu provine de la un terțiu obiectiune care nu poate fi înfătușată în seamă pentru că Lăzărescu a cumpărat drepturile celor trei moștenitori, după ce imobilul se adjudecase în întregul lui asupra lui Cantacuzino, căruia nu i se poate opune nici un act făcut de vânzător posterior vânzării, atunci când imobilul eșise din patrimoniu acestuia;

Având în vedere că s'a mai obiectat, că odată ce Cantacuzino, a consemnat suma ce i se cuvine celor trei moștenitori e considerat că a plătit prețul și nu mai poate cere restituirea;

Având în vedere că dacă într'adevăr banii ar fi intrat în patrimoniul vânzătorului sau creditorilor lui, cumpărătorul n'ar mai putea cere restituirea, de oarece n'ar putea avea o asemenea retențiune decât în cazul când ar stabili că prețul nu e datorit, în cazul de față însă Cantacuzino n'a făcut decât să consemneze prețul ca să fie împărțit, și cel ce consemnează nu face decât un depozit nu o plată;

Având în vedere că e necontestat, că într'o vânzare prin bună înțelegere, cumpărătorul poate să consemneze prețul la dispoziția vânzătorului și până când prețul n'a intrat în patrimoniul acestui cumpărător se poate opune la ridicarea lui în caz de amenințare de evicțiune, de ce ar fi altfel în vânzările pentru esirea din indiviziune?

Având în vedere că din punctul de vedere al echității suspendarea împărțirii prețului nu aduce nicio vătămare apelanților—creditori și cezionari ai celor trei vânzători—pentru că drepturile lor subsistă, cu toate că imobilul s'a vândut la licitație publică, întrucât art. 565 din proc. civilă care declară liber, de orice privilegiu sau ipotecă, imobilul cumpărat în urma unei vânzări silite, nu se aplică la vânzările pentru esire din indiviziune, pe când Cantacuzino adjudecatarul, riscă să piardă și parte din imobil și prețul;

Având în vedere în fine, că precum cei trei vânzători n'ar putea cere liberarea sumei consemnate pentru dânsii, până ce nu vor face să înceteze turburarea, tot așa creditorii cari reprezintă drepturile lor nu pot cere mai mult;

Pentru aceste motive, sunt de părere să se admită apelul făcut de I. G. Cantacuzino în contra sentinței cu No. 224 a Trib. Ilfov secția III, să se reformeze această sentință să se admită contestațiunea și să se suspende distribuerea prețului până la rezolvarea procesului;

(s) St. Miculescu

TRIBUNALUL ILFOV, SECȚIA III

Audiența dela 6 Maiu 1910

Președenția d-lui PETRE HAGIOPOL, președinate

Al. Cantacuzino cu Societatea creditului funciar român

Sentința civilă No. 366

Titluri la purtător. - Formalități de îndeplinit în caz de pierdere, distrugere sau furtul unor asemenea titluri. - Scopul și rațiunea pentru care s'a prevăzut îndeplinirea acestor formalități - Dacă cerințele legii sunt îndeplinite atunci când s'a făcut opunere la plata prin Portărei Societății Creditului, și s'a publicat opunerea prin «Monitorul Oficial» și un alt jurnal - (Art. 2 și 3 din legea titlurilor la purtător).

Scopul și rațiunea, pentru care legiuitorul a cerut îndeplinirea unor formalități în caz de pierdere, distrugere sau furt de titluri la purtător, este pe de o parte de a aduce la cunoștința debitorului cari anume titluri au fost pierdute pentru a împiedica astfel, ca debitorul să nu plătească unui terțiu valoarea acelor titluri, iar pe de altă parte de a încunoștința terțiilor această împrejurare, pentru a împiedica ca nu cumva un terțiu de bună credință să devină achizitorul unor astfel de titluri;

Prin urmare, din momentul ce se constată că s'a notificat de către Portărei Societății Creditului opunerea la plată a cupoanelor pierdute și că opoziția a fost publicată în «Monitorul Oficial» și într'un alt ziar, prin îndeplinirea acestor formalități s'a corespuns scopului legii.

Tribunalul,

Asupra acțiunii d-lui Al. Cantacuzino, făcută prin petiția înregistrată la No. 9181/909, prin care cere ca Societatea creditului funciar român să fie obligată să-i plătească suma de 1270 lei, valoarea cupoanelor pe Iulie 1906 a titlurilor cu No. 33274, 37678, 37679, 39987, 40015, 9171, 87679, 67692, 68714, 72195, 75025, 75912, 94846, 108124, 435, 712, 3891, 3893, 3961 și 4071, ce a pierdut;

Având în vedere că din desbaterile orale urmărite în instanță, actele prezentate, cum și din concluziile scrise depuse de părți se constată: că d-l Al. Cantacuzino a pierdut cupoanele de pe semestrul Iulie 1906 a titlurilor cu No. 33274 etc., și în executarea dispozițiilor legii titlurilor la purtător, pierdute furate, etc., a făcut Societății o notificare de opunere la plată a acestor cupoane, omițând a se indica într'însa: 1) epoca și locul în care a devenit proprietarul lor și modul de achizițiune; 2) epoca și locul unde a primit ultimele dobânzi sau dividende și al 3) epoca și împrejurările în care a pierdut, formalități cerute de art. 2 alin b, c, d din legea titlurilor furate, cum și a se face publicațiunea notificării de opozițiune într'un ziar din localitatea domiciliului debitorului, formalități cerute tot de aceeași lege prin art. 3. D-l Al. Cantacuzino, posterior termenului de 2 ani dela data pierderii titlurilor, văzând că Societatea creditului în urma demersurilor ce a făcut îi refuză plata acestor cupoane, i-a intențat această acțiune care face obiectul acestui proces. Acestea sunt faptele;

Având în vedere că Societatea creditului funciar, prin d-l avocat Victor Biberea, se opune la această cerere și susține că legea din 21 Ianuarie 1883 arată formalitățile ce trebuiesc îndeplinite în caz de distrugere, pierdere sau furt de titluri la purtători și acestea urmează a fi făcute cu strictețe; că întrun cât acest tribunal prin jurnalul cu No. 4607 din 17 Iunie a obligat pe d-l Al.

Cantacuzino a complecta formalitățile prevăzute în art. 2 alin. b, c și d, în art. 3 alin. b și d și publicațiunea dintr'un ziar din județul domiciliului său, chiar dacă astăzi s'ar constata că s'a îndeplinit, această cerere este prematură;

Având în vedere că este adevărat că proprietarul de titluri la purtător, conform legii din 21 Ianuarie 1883, în caz de pierdere, distrugere sau furt, pentru a obține liberarea de noi titluri sau plata capitalului și dobânzilor datorite trebuiesc a îndeplini oarecari formalități prevăzute în art. 2, 3 și urm;

Având în vedere că după dispozițiunile art. 2 și 3 din citata lege proprietarul unor asemenea titluri trebuie să facă prin portărei opunere la plata capitalului și cupoanelor către debitor cu o notificațiune, publicațiunea acestei notificațiuni urmând a se face prin jurnalul *Monitorul Oficial* și alte două jurnale dela domiciliul debitorului;

Având în vedere că tot dispozițiunile art. 2, 3 etc. din această lege mai prevăd și îndeplinirea altor formalități menționate în alin. a, b, c și d din aceste texte de lege;

Având în vedere că scopul și rațiunea legiuitorului de a consacra în lege aceste cerințe este pe de o parte, de a aduce la cunoștința debitorului care anume titluri au fost pierdute pentru a împiedica astfel ca debitorul să nu plătească unui terțiu valoarea titlurilor pierdute sau furate, iar pe de altă parte, de a încunoștința terțiilor această împrejurare pentru a împiedica ca nu cumva un terțiu de bună credință să devină achizitorul unor astfel de titluri (Vezi *Traité* dela posesion des Meubles par Folleville, pag. 574 - 577, parag. 404 - 410);

Având în vedere că daca aceasta este rațiunea legii, este ușor de văzut că din dispozițiunile art. 2 și 3 numai mențiunea prevăzută în art. 2 alin a are acest caracter, căci numai dânsa este destinată să individualizeze titlurile pierdute sau furate;

Având în vedere că doctrina și jurisprudența ocupându-se de analiza acestor formalități sunt de acord a recunoaște că mențiunile pe care actul de notificație trebuie să le conție sunt de două feluri: 1) *esențiale, obligatorii* și 2) *secundare, facultative* și că sunt esențiale: cătimea, natura, numărul, seria și valoarea nominală a fiecărui titlu, iar celelalte în ce privește epoca și locul unde capitalista a devenit proprietar etc., deși poate utile, sunt secundare, facultative. (Vezi: Lyon-Caen, *Traité de Droit commercial*, tom. II, pag. 428);

Având în vedere că din actele aflateora la dosar se constată că d-l Al. Cantacuzino a notificat prin corpul portăreilor Tribunalului Ilfov în ziua de 4 Maiu 1906 Societății creditului funciar din București opunerea la plata cupoanelor pierdute de 1 Iulie 1906 a scrisorilor cu No. 33274, 37678, 37679, 39987, 40015, 9171, 87679, 67692, 68714, 72195, 75025, 75912, 94846, 108124, 435, 712, 3891, 3893, 3961 și 4071 arătând în acea notificare cătimea, natura, numărul, seria și valoarea nominală a cupoanelor și că această opoziție a fost publicată în *Monitorul Oficial* No. 29 din 7 Maiu 1906 și în ziarul *Țara* din Maiu 1906;

Având în vedere că deși este exact că această publicație urma a fi făcută și într'un jurnal din județul domiciliului d-lui Al. Cantacuzino, dar întrun cât s'a făcut dovada că nici un jurnal nu apare în acel județ, fiind o imposibilitate de fapt de a executa această formalitate, neîndeplinirea ei nu poate fi o piedică pentru realizarea drepturilor sale;

Că dar, așa fiind, întrun cât d-l Al. Cantacuzino, prin îndeplinirea acestor formalități a corespuns scopului legii, iar omisiunea celorlalte formalități fiind secundare, sunt fără nici o influență, deci cererea sa este fundată și urmează a fi admisă;

Pentru aceste motive, tribunalul admite, etc.

(s) P. Hagtopol

Grefier (s) Teodorescu